

2.

I Anledning af en Deres Ekscellence fra anden Side tilstillet Fremstilling angaaende Jordebogsafgiften i de forhen slesvigske Distrikter, skal jeg tillade mig følgende Tilføjelser til mine tidligere Bemærkninger, navnlig med Hensyn til Domænekanon:

Som alt bemærket tilkom der Parcellerne fra det tidligere Domænegods forskellige Skatteprivilegier i Følge Tilsagn i Salgsvilkaarene, og det ses, at de vare fritagne for Magasinpræstanda, saavel som, at der ikke af dem svaredes Kontribution, Landgilde eller Skyldsætningskanon, altsaa de sædvanlige gamle Ejendomsskatter. Paa denne Særstilling for Domæneparcellerne kunde der nu tænkes bygget den Anskuelse, at den aarlige Kanon, der svaredes af Parcellerne, til Dels udgjorde Skatterne af samme eller ialtfald var Vederlag for Skat, og man kunde da mene, at en hertil svarende Del af Domænekanon bør føres til Afgang. At en saadan Opfattelse kan blive fremført, er der saa megen mere Udsigt til, som det Ændringsforslag til Skattelovene, som indbragtes i Landstinget i sidste Samling angaaende Jordebogsafgiften i de slesvigske Sogne*), synes at hvile paa Betragtninger af den heromhandlede Art. Forslaget gik nemlig ud paa, at Jordebogsafgiften i de slesvigske Sogne skulde bortfalde undtagen for Parcellerne af de fire haderslevske Domæner, men at der skulde tilstaa disse Ejendomme et Afslag i Jordebogsafgiften svarende til Gennemsnitsbeløbet af de øvrige i respektive samme Sogn beliggende Ejendommens Jordebogsafgift pr. Tønde Hartkorn; Ærø og de ærøske Domæneparceller synes man at have overset. Selv om der af de foran anførte Grunde maatte findes at tilkomme Domæneparcellisterne en Godtgørelse, vilde et Fradrag som det nævnte i deres Jordebogsafgift dog være ganske vilkaarligt. Men der synes heller ikke at kunne være Tale om, at tilstaa dem noget som helst Fradrag, idet Domænekanon maa betragtes som en ren privatretlig Afgift, der er paatagen ved kontraktmæssig Overenskomst som Vederlag, helt eller delvis, for Overdragelsen af de paagældende Parceller, og hvorunder der ikke er indbefattet egentlige Skatter eller Vederlag for saadanne. Til yderligere Begrundelse heraf bemærkes følgende.

Som det vil ses af den tidligere citerede Bog af Kamphøver pag. 17 flg., begyndte Domænesalgene i Henhold til en kongelig Resolution af 15. August 1763, og efter at der i 1768 var blevet oprettet en slesvig-holstensk Landkommission paa Gottorp, skete Salgene ved dens Foranstaltning. Ved de første Salg benyttede man den Fremgangsmaade, at Parcellerne opraabtes til Salg til den, der bød den højeste aarlige Kanon, og overensstemmende hermed solgtes Graasten, Vudrup og Gudsgave paa Ærø, jfr. Kamphøver pag. 34, 35, 55. Derimod blev Søbygaard paa Ærø og de fire haderslevske Domæner solgte paa den Maade, at man i Forvejen ved Undersøgelse af Jorden havde bestemt, hvor stor en aarlig Kanon Parcellen kunde antages at ville kunne bære, og Opraabet skete derefter med Forpligtelse til at udrede denne Kanon aarlig; der bødes saa paa en yderligere kontant Købesum. At Fremgangsmaaden ændredes saaledes, var nu ikke Udtryk for en forandret Opfattelse af Kanon, nemlig at denne nu ikke længere, saaledes som tidligere, var Vederlag for Ejendommens Overdragelse men mere eller mindre at betragte som Skat. Forandringen skyldtes nemlig kun rent praktiske Hensyn. Den tidligere Fremgangsmaade havde vist sig at have forskellige Ulemper, idet Adgangen til at erhverve Jord uden kontant Udbetaling havde foranlediget Personer med utilstrækkelige økonomiske Midler til at købe Parceller, hvorhos Lysten til at erhverve Jord havde drevet Kanonbuddene

*) Jfr. Landstingets Forhandlinger 1900—1901 pag. 1023.